

23 | **Tiché výkřiky z dolu**
Ende Gelände 2017, foto: Anoushka Carter.

50 | **Rozhovor se Staffanem Widstrandem**
foto: Staffan Widstrand

obsah

TÉMA

- 5 | Magdaléna Vaculčíaková
Eko-osvěta ve smogové mlze
Jak se daří environmentálnímu povědomí u tří největších znečišťovatelů – v Indii, USA a Číně?
- 8 | Marie Drahoňovská
Zkoušky eko-dospělosti
Pět příběhů těch, kteří v dětství trávil svůj volný čas v přírodě a starali se o ni. Jak žijí dnes?
- 11 | Martina Valentíková
Ekoskola: jak se učí učitelé
Ekologickou školu neudělá jeden člověk, je to práce pro celé týmy lidí: od žáků přes učitele až po rodiče.
- 13 | Jana Létalová
Děti přírodě fandí – ale pasivně
Jak jsou na tom zdejší teenageři s ekologickou gramotností?
- 15 | Rozhovor s Michalem Bartošem
Přírodu neumíme uchopit
S ředitelem Sluňákov a environmentálním vzděláváním, nezávislosti přírody a vytěšňování smrti.

REPORTÁŽ

- 19 | Lenka Filipová
Magická stezka kanadským pralesem
Brodit se bahnem až po kolena a prozpívat si cestu kolem medvěda baribala. Vítejte na ostrově Vancouver.
- 23 | Sabina Vojtěchová, Karolína Poláčková
Tiché výkřiky z dolu
Mají blokády uhelných dolů smysl? Vydaly jsme se na čtvrtý ročník Ende Gelände.

SERIÁLY

- 25 | Veronika Kicková
Cesta k apokalypse
Někteří věřili v efekt sté opice, jiní očekávali brzký kolaps civilizace a mnozí něco mezi tím...
- 28 | Jan Miessler
Mediální trhání kobercem
Jak média ne/pomohla vítězům a poraženým sněmovních voleb?
- 30 | Zuzana Ouhrabková
Miliardy domácích mikromazlíčků
Mikrobi se dostávají do centra vědecké pozornosti – dá se z toho vzít něco praktického?

DROBNOHLED

- 32 | Rozhovor s Lenkou Sedmíkovou
Zahrada jako celoživotní vize
S brněnskou zahrádkářkou o proměnlivosti zahrady, která nebude nikdy hotová.
- 36 | Anna Kučerová
Dlouhý stín krátkozrakosti
Environmentální žal stranou, je třeba jednat. I kdyby už mělo být pozdě.
- 40 | Tereza Šimůnková
Pražský heavy metal
Uvnitř pražských budov se nachází větší než malé množství těžkých kovů.
- 42 | Lubica Lacinová
Věda a politika: konflikt poznania a hodnot?
Čo všetko je treba k predvídaní možných dopadov nových technológií?
- 44 | Karolína Poláčková
Boj o bukovej plíce Slovenska
Karpatské bukovej pralesy by měly už deset let žít v bezzásahovém režimu. V čem je problém?
- 47 | Rozhovor se Sylvíí Grafovou
Prolomit začarovaný kruh předsudků
S psycholožkou o významu slov, meziskupinového kontaktu a postojích k menšinám.

KULTURNÍ ZAHRADE

- 52 | Luboš Slovák
Příroda v sálech Ji.hlavy
Do letošního programu festivalu Ji.hlava se dostalo více přírody než obvykle.
- 54 | Hugo Charvát
Změna klimatu: Kulturní, nikoli přírodovědný problém
Kniha Jak kultura utváří diskusi o klimatické změně odhaluje důležitý rozměr klimatické debaty.
- 56 | Václav Mach
Vycení environmentální hnutí opět zuby?
Kniha Tmavozelený svět Arnošta Nováka potěší nejen příznivce přímé akce.

ROZHOVOR

- 58 | Rozhovor se Staffanem Widstrandem
Lidé by měli s přírodou navázat milostný poměr
Se světznámým fotografem o pozitivním vlivu emotivně laděných fotografií na ochranu přírody.

editorial

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

před deseti lety jsem si na tomto místě posteskl, že v éře všeobecného uvolňování (plynů, vztahů, trhů či mravů) leckoho z nás postihuje nevolnost. Obávám se, že od té doby se globální index štěstí nenavýšil. Nejenže nám dějiny mezitím nadělily ekonomickou krizi, syrskou válku, ISIS, brexit, Trumpa nebo digitální Fámylon, ale ani vývoj změny klimatu, biologické rozmanitosti nebo průmyslového znečištění nevede žádoucím směrem. O akutní hrozbě žití ve státě kontrolovaném Zemanem, Babišem, Okamuroou a Filipem nemluvě.

Proč to ale píšu: namísto rmutných variací na téma „dobře už bylo“ jsem si vzpomněl na starý citát buddhistického mnicha a mírového aktivisty Thich Nhat Hanha. Ten v knize *Chodím a medituji* píše: „Život je plný utrpení, ale také plný zázraků, jako je modré nebe, sluneční svit, dětské oči. Nestačí trpět. Musíme také vnímat zázraky života. Jsou v nás a kolem nás. Všude a stále. (...) Meditace znamená uvědomovat si, co se děje – v našem těle, v našich emocích, v naší mysli a v našem světě. Každý den umírá 40 000 dětí hladu. Supervelmoci mají dnes více než 50 000 jaderných hlav, dost na to, aby zničili svět několikalet. Přesto je východ Slunce nádherný, a růže, která dnes ráno vykvetla u zdi, je zázrak. Život je zároveň strašný i nádherný. Praktikovat meditaci znamená být v kontaktu s oběma aspekty.“

O meditaci toho moc nevím, ale mám za to, že praktikovat Sedmou generaci znamená v tomto smyslu totéž. Přesvědčte se na následujících stránkách sami.

Závěrem roku bych opět rád poděkoval všem dobrodincům, kteří náš časopis letos drželi nad vodou: redaktorům, redakčním radním, stážiistům, externím přispěvatelům, inzerentům, donorům a samozřejmě i vám, našim čtenářům a čtenářkám. Příští rok vstupujeme do sedmadvacátého ročníku a pevně doufám, že nám zachováte přízeň i v nastávajících, stěžejích předvídatelných časech.

Hodně zdraví a sil do roku 2018 přeje
Vít Kouřil

Vít Kouřil